

Okvirna konvencija Ujedinjenih nacija o promjeni klime - UN Framework Convention on Climate Change (UNFCCC) („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ - MU broj 19/00)

Bosna i Hercegovina je ratificirala Okvirnu konvenciju Ujedinjenih nacija o promjeni klime (UNFCCC) (Službeni glasnik Bosne i Hercegovine, broj: 19/00) i Kjoto protokol („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine – MU“, broj: 3/08).

Osnovni cilj Konvencije jeste da osigura stabilizaciju nivoa gasova staklene bašte (CO₂, N₂O, CH₄, HFCs, PFCs, i SF₆) u atmosferi na nivou koji će spriječiti opasne antropogene uticaje na klimatski sistem (koji se sastoji od atmosfere, hidrosfere, zemljišta, ledenog pokrivača, biosfere i interaktivnih odnosa među ovim podsistemima). Dalje, aktivnosti navedene u Konvenciji osmišljene su sa ciljem smanjenja brzine atmosferskog zagrijavanja, te da time osiguraju uslove za prirodne ekosisteme da se prilagode klimatskim promjenama, spriječe neželjene vremenske uslove za proizvodnju hrane i snabdijevanje vodom i osiguraju budući privredni razvoj.

Bosna i Hercegovina je postala članica Konvencije 6. decembra, 2000. godine. Za uspješno provođenje obaveza Bosne i Hercegovine u skladu sa Konvencijom, osnovan je Odbor za klimatske promjene BiH sa 32 predstavnika. Kao posljedica toga, u skladu sa zaključcima sa 66. sjednice Vijeća ministara BiH (održane 16. maja 2002. godine), osnovan je Pododbor za klimatske promjene BiH, koji se sastoji od 10 članova, i većina članova Pododbora također je imenovana u Odbor za klimatske promjene BiH.

U smislu obaveza prema UNFCCC-u, obaveze strana Konvencije su sljedeće:

1. Razvijene države - Aneks I Konvencije: imaju obavezu da regulišu emisije gasova staklene bašte na teritoriji svoje države,
2. Razvijene države - Aneks II Konvencije: imaju obavezu da pokriju troškove adaptacije na klimatske promjene za privredu zemalja u razvoju,
3. Zemlje u razvoju: imaju obavezu da izvještavaju o svojim državnim emisijama gasova staklene bašte, kao i ranjivosti njihovih prirodnih resursa i privrede na klimatske promjene.

Države članice koje ne pripadaju Aneksu I Konvencije, grupa kojoj pripada i Bosna i Hercegovina, nisu obavezne smanjiti svoje emisije gasa staklenika na državnom nivou. Naime, u skladu sa Konvencijom, Bosna i Hercegovina ima samo opšte obaveze, koje se odnose na:

- Izračunavanje godišnjih emisija gasova staklene bašte korištenjem definisane metodologije i izvještavanjem Konferencije strana Konvencije;
- Uvođenje i provođenje mjera za prihvatanje posljedica klimatskih promjena putem regulisanja antropogenih emisija i mjera adaptacije na klimatske promjene;
- Saradivanje u razvoju i prenosu tehnologija, metoda i procesa koji vode ograničenju, smanjenju i stabilizaciji emisija gasova staklenika;

- Sarađivanje u pripremi zaštitnih mjera za oblasti izložene sušama i poplavama, kao i zaštitnih mjera za vodne resurse;
- Uključivanje procjene uticaja klimatskih promjena u odgovarajuće strategije i strategije privrednog razvoja, sa ciljem maksimalnog smanjenja negativnih posljedica klimatskih promjena na privredu, zdravlje stanovništva i životnu sredinu;
- Sistematsko posmatranje i istraživanje, razmjena podataka i razmjena informacija o klimi i klimatskim promjenama, sa ciljem poboljšanja naučnih otkrića o uzrocima i posljedicama klimatskih promjena.

Pripremljeni su i usvojeni: Prvi i Drugi nacionalni izvještaj Bosne i Hercegovine u skladu sa Okvirnom konvencijom Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama. U okviru Drugog nacionalnog izvještaja Bosne i Hercegovine pripremljen je Prvi dvogodišnji unaprijeđeni izvještaj Bosne i Hercegovine o emisiji stakleničkih plinova. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je usvojilo Strategija prilagođavanja na klimatske promjene i niskoemisionog razvoja Bosne i Hercegovine, koja identifikira mjere za prilagođavanje klimatskih promjena u oblastima energije, transporta i poljoprivrede, te drugim oblastima (biodiverzitet, šumarstvo, turizam, voda, zdravlje stanovništva i zgradarstvo), kao i mjere za ublažavanje na klimatske promjene. Definisane su i potrebe za izgradnjom kapaciteta, što osigurava stratešku i programsku osnovu za efektivnu međunarodnu podršku. Strategija osigurava da mjere za ublažavanje klimatskih promjena i mjere prilagođavanja na klimatske promjene budu rodno osjetljive i da obuhvaćaju specifične mjere kojim se osigurava da najosjetljivije grupe populacije dobivaju adekvatnu podršku. Strategijom su također obuhvaćena i pitanja upravljanja. Što se tiče postojećeg strateškog okvira koji uređuje oblasti energije, transporta i poljoprivrede, potrebno je istaći da su usvojeni entitetski Akcioni planovi za obnovljive izvore energije do 2020. godine koji su, između ostalog, kreirani kao podrška realizaciji ciljeva za ublažavanje klimatskih promjena. Pored toga, Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, je 30.03.2016. godine, usvojilo Akcioni plan za korištenje obnovljive energije (NREAP) u Bosni i Hercegovini. Smatra se da će usvajanje Akcionog plana adaptacije predstavljati početni korak u kreiranju konzistentnog među-sektorskog strateškog pristupa problematici klimatskih promjena i njenom prepoznavanju u okviru pojedinačnih sektorskih politika.

Tekst konvencije je dostupan na:
http://unfccc.int/key_documents/the_convention/items/2853.php

http://www.unep.ba/tl_files/unep_ba/NCSA/Odluka%20o%20ratifikaciji%20Okvirne%20konvencije%20UNFCCC.pdf

Fokal point za BiH: Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju RS, adresa: Trg Republike Srpske 1, Banja Luka; br.tel. 051/ 339-520; kontakt osoba: gospođa Svjetlana Radusin; E-mail: mgr@mgr.vladars.net